

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת וירא
שנת תשפ"ה

גליון
פ'

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

• מוסר והתחזקות

דְרָשׁוֹת וְשׁוּם דְּבַר לֹא נִדְבַק בַּבְּחוּרִים, אֲנִי עֲדֵן אוֹחֵז בְּ - א', עַד שֶׁחֲשַׁבְתִּי לְעֲצָמִי שְׁזָהוּ זֶה, אֲנִי עוֹזֵב אֶת הַכֹּל; לֹא שְׁאֲנִי עוֹזֵב חֵס וְשְׁלוֹם אֶת הַיְהוּדוֹת, אֲלֹא אֲנִי עוֹזֵב אֶת הַיְשִׁיבָה, אֲנִי חוֹזֵר לְבֵית הַכְּנֶסֶת שְׁעַל יַד בֵּיתִי, שֶׁם יֵשׁ מִזְגָן טוֹב וְקִפָּה טוֹב, שֶׁם אֵף אֶחָד לֹא מִפְרִיעַ לִי, כִּי אֲנִישִׁים מִתְבַּיְשִׁים לְגִשֵּׁת אֵלַי בְּפָנַי אֲנִישִׁים אַחֲרַי, מִה יִכּוֹל לִהְיוֹת יוֹתֵר טוֹב מְלַשְׁבֵּת לְבַד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּלְהַגִּיד מִשְׁנֵיּוֹת!?

מוֹהֲרָא"ש רָאָה אֶת זֶה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וּבְאוֹתוֹ רָגַע מִתְקַשֵּׁר אֵלַי מוֹהֲרָא"ש, וּמוֹהֲרָא"ש אוֹמֵר לִי בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "מִה אַתָּה כָּל כֶּף שְׁבוּר? תֵּאָר לְעֲצָמְךָ שְׁאֵתָה עוֹבֵד בְּרֵאֲטָה הַלְבָּשָׁה, (זֹאת הֵיטָה לְפָנַי שְׁנַיִם חֲנוּת בְּגָדִים בְּוִילֵי אֲמִסְבוּרָג, מוֹהֲרָא"ש לָקַח אֶת הַדְּגָמָה הַזֹּאת כִּי יֵשׁ לִי אֶת אוֹתוֹ שֶׁם שֶׁל הַחֲנוּת הַזֹּאת), וְאַחֲרַי שְׁבָעִים שָׁנָה אַתָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְשָׁמַיִם, וְיִשְׁאַלְוּ אֶת הַנְּשָׂמָה שְׁלֶךְ: 'מִה עֲשִׂיתְ שְׁבָעִים שָׁנָה? וְאַתָּה תַעֲנֶנָּה: 'גְּזַרְתִּי בְּדַיִם... וְיִשְׁאַלְוּ אוֹתָךְ: 'שְׁבָעִים שָׁנָה גְזַרְתְּ בְּדַיִם?!"

אֲסַבִּיר אֶת זֶה בְּמִשְׁלַל יוֹתֵר קָטָן, שֶׁל שְׁבוּעַ אֶחָד, כְּדִי שְׁיִהְיֶה יוֹתֵר קָל לְהִבִּין. אֲנַחְנוּ הֲרֵי נוֹסְעִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמָן; תֵּאָרוּ לְעֲצָמְכֶם אֲבָרָךְ חוֹזֵר הַבֵּיתָה מֵאוֹמָן וְאֲשֵׁתוֹ שׁוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: "מִה עֲשִׂיתְ בְּאוֹמָן?" וְהוּא עוֹנֶה: "יִשְׁבַּתִּי בְּאֲכַסְנֵיָה שְׁלִי, הֵייתִי טְרוּד בְּעִסְקִים שְׁלִי, עִם הַטֵּלְפוֹן וְהוּאֵסְטָאֵפּ שְׁלִי", וְאֲשֵׁתוֹ תוֹכִיחַ אוֹתוֹ: "בְּשִׁבְלִי זֶה נִסְעַתְ לְאוֹמָן? הֲרֵי הֵייתִי יִכּוֹל לְלַכֵּת לְצִיּוֹן?! לְמָה לֹא נִצַּלְתְּ אֶת הַזְּמַן?!"

יִקְבְּלוּ אֶת זֶה בְּדַרְךְ הַנְּכוֹנָה וְסַתֵּם יְבַהֲלוּ מְזָה.

חֲבִיבִים לְלַמֵּד אֶת הַיְלָדִים שְׁיֵשׁ דְרָךְ לְצִיאָת; צְרִיכִים לְהַגִּיד לָהֶם מִה אֲסוּר לַעֲשׂוֹת, מִה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא מְרֻשָׁה לַעֲשׂוֹת, אֲבָל צְרִיכִים לְהוֹסִיף, שְׁאֵם כֵּן עֲשׂוּ אֶת זֶה - אֶפְשֶׁר לְחוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל כָּל אֶחָד בַּחֲזָרָה אֶפְלוּ שְׁחָס וְשְׁלוֹם הוּא חָטָא.

הַעֲרָה שֶׁל הַתְּחִזְקוֹת

בְּשַׁעוֹר הַיּוֹם אֲתֵן לָכֶם גַּם בְּדַרְךְ הַזֹּאת, קֹדֶם כָּל אֲשֶׁפֶךְ עֲלֵיכֶם קִצְת חֲזוּק, וְאַחֲרַי כֶּף אֲגִשׁ לְכַפֵּית הַמוֹסֵר שְׁרָצִיתִי לְדַבֵּר עֲלֵיָה.

מְלַמֵּד צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק עַד מְאוֹד בְּעִבּוּדֵה הַקְּדוֹשָׁה שְׁלוֹ.

אֲנִי עוֹמֵד בְּצַד, אֲנִי רוֹאֶה אֶת הָעִבּוּדָה הַקָּשָׁה שֶׁהַמְּלַמְדִים וְהַמְּגִידִי שְׁעוֹרִים עוֹשִׂים, וְאֲנִי מְאוֹד מִתְפַּעֵל לְרֵאוֹת אֵיךְ הֵם מִתְמַסְרִים אֶל הַיְלָדִים וְהַבְּחוּרִים בְּכַזּוֹ סִבְלָנוּת; לֹאֵף אֲבֵא אֵין מִשְׁגֵּי מִה שְׁהַיְלָדִים שְׁלו עוֹשִׂים לְמַלְמֵד בְּיוֹם אֶחָד! אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי צְרִיכִים לְדַעַת שְׁזוֹ אֲמַנֵּם עִבּוּדָה קָשָׁה - אֲבָל זֶה כְּדָאֵי, כִּי בְּכָל מְקָרָה כָּל אֶחָד עוֹבֵד קָשָׁה, כָּל אֶחָד מִתְגַּעֵג, וּמִה נִשְׁאָר מִכָּל הָעִבּוּדָה? כְּלוּם! אֲבָל הָעִבּוּדָה שְׁלָכֶם הִיא 'נִצְחִיוֹת', מְזָה נִשְׁאָר.

שְׁבָעִים שָׁנָה גְזַרְתְּ בְּדַיִם!?

בְּשָׁנִים הַרְּאִשׁוֹנוֹת לְפִתְיַחַת הַיְשִׁיבָה, הֵייתִי פְעַם בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה, הֵייתִי מְאוֹד שְׁבוּר, כִּי הֲרַגְשֵׁתִי אֶת עֲצָמִי שְׁאֲנִי יוֹשֵׁב כְּמוֹ טֶפֶשׁ וּמוֹסֵר

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְגִשׁ לְפָנֶיכֶם שַׁעוֹר שְׁמֹסֵר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א, בְּפִרְשַׁת מִטּוֹת מִסְעֵי ה'תשפ"ה.

שַׁעוֹרֵי הַחֲנוּךְ נוֹגְעִים לְכֶלֶם

אֲנִי רוֹצֶה לְתַת קִצְת חֲזוּק לְמַלְמְדִים, וְלֹא אֲכַעֵס אִם הַמּוֹרוֹת שְׁלֵב בֵּית פִּיגָא גַּם יִקְשִׁיבוּ לָזֶה, כִּי מִה שְׁאֲנִי מְדַבֵּר אֶל מַלְמְדִים נוֹגַע לְכֶלֶם, 'כִּי זְכוּרֹן אֶחָד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן' (כְּמוֹ שְׁהַשְׁל"ה הַקְּדוֹשׁ מִתְבַּטָּא בַּתְּפִלָּה שְׁלוֹ לְהוֹרִים); זֶה שְׁיָךְ גַּם לְמַלְמְדִים וּלְמַגִּידֵי שְׁעוֹרִים; בְּרוּךְ הַשֵּׁם שְׁהַיְשִׁיבָה עוֹבְרַת קִצְת לְשִׁלְב הַבָּא, פְּעַם הַכֹּל הִיָּה מְטֵל עָלַי, הֵייתִי יוֹשֵׁב כָּל הַיּוֹם בַּיְשִׁיבָה עִם בְּחוּרִים, אֲבָל הַיּוֹם יֵשׁ לָנוּ מַגִּידֵי שְׁעוֹרִים טוֹבִים שְׁיוֹשְׁבִים עִם הַבְּחוּרִים, וְזֶה גַּם נוֹגַע לְמּוֹרוֹת וּלְהוֹרִים, כִּי כָּל אֲבֵא וְאֲמֵא הֵם מְחַנְכִים לְיְלָדִים שְׁלָהֶם.

אֵיךְ אוֹמְרִים מוֹסֵר

רִאשִׁית אֲנִי רוֹצֶה לְהַגִּיד לָכֶם מִה שְׁרַבִּי נִתֵן הַקְּדוֹשׁ אָמַר: "עַל כָּל כֶּף הַתְּעוּרוֹרוֹת, צְרִיכִים לְשַׁפֵּךְ קַעֲרָה שְׁלֵמָה שֶׁל הַתְּחִזְקוֹת"; מְלַמֵּד צְרִיךְ לְדַעַת, כְּשֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶל יְלָדִים וְהוּא רוֹצֶה לְתַת לָהֶם 'כֶּף מוֹסֵר', הוּא רוֹצֶה לְהַחֲדִיר בְּיְלָדִים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, הוּא גַּם צְרִיךְ לְתַת לָהֶם 'קַעֲרָה שֶׁל הַתְּחִזְקוֹת', זֶה חֲבִיב לְהִיּוֹת שְׁזוֹר עִם הַרְּבִיבָה הַרְּבִיבָה חֲזוּק לְפָנַי וְאַחֲרַי, כְּמוֹ כְּשֶׁרוֹצִים לְתַת כְּפִית שְׁלֵב תְּרוּפָה לְיֶלֶד, נוֹתְנִים לוֹ כּוֹס מִיץ לְפָנַי וְאַחֲרַי.

כִּי אִם מְדַבְּרִים רַק אֶת חֶלֶק ה'מוֹסֵר', יִכּוֹל לְקָרוֹת שְׁבִמְקוֹם שְׁזָה יוֹעִיל, זֶה דוֹקָא זִיק, הַיְלָדִים לֹא

מְרַשֵּׁה! הַבְּחֹר אָמַר לִי: "אִף אֶחָד עֲדִין לֹא יוֹדֵעַ מֵהַסְּפֹר, אֲנִי מְסַפֵּר אֶת זֶה עַכְשָׁיו לְרֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה בַּפְּעַם הָרִאשׁוֹנָה, כִּי פְּחַדְתִּי לְדַבֵּר עַל זֶה, כִּי יִדְעַתִּי שְׂאֵבָא שְׁלִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה עֹוֹרֵת בִּיהוּדֵי הַזֶּה וְהוּא לֹא יֵאֱמִין לְמָה שְׂאֲנִי אֹמֵר."

מֵה אַתֶּם אֹמְרִים עַל סְפֹר כִּזֶּה? הַבְּחֹר הַזֶּה מְסַכֵּן הוּא הַיּוֹם אָדָם הָרוּג, כָּל הַיְּהוּדוֹת שְׁלוֹ תְּלוּיָה רַק בְּרֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, בְּלִי זֶה הוּא לֹא הִיא עוֹשֶׂה כְּלוּם, לְמָה? כִּי אֲבֵא שְׁלוֹ הַכְּנִיס לְבֵיתוֹ 'אֶחָד מִל"ו צְדִיקִים' שְׂאוּכָל רַק מִתּוֹצֵרֵת בֵּית (עֶסֶט נֶאֱרַ הַיִּמִּישׁ)... שְׁמוֹ שְׁמִים! הַלּוֹא וְהִיִּיתִי יָכוֹל לְקַרֵּא לְאַבְרָהָם שְׂיִסְפֹר אֶת זֶה בְּעֶצְמוֹ, כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂחוֹשְׁבִים שְׂרֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה מְמַצֵּא סְפֹרִים טוֹבִים... שְׂתִשְׁמְעוּ אֶת זֶה מִמֶּנּוּ בְּעֶצְמוֹ.

לְמִי אַתָּה מְשִׁכִּיר אֶת הַדִּירָה שְׁלָדָךְ?

יֵשׁ אַבְרָהָם בְּקִרְיָה שְׂיֵשׁ לוֹ דִּירָה רִיקָה שֶׂהוּא מְשִׁכִּיר בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנָה לְאֲנָשִׁים, סִפֵּר לִי אַבְרָהָם מֵהַקִּרְיָה, שְׂבוּעַ אֶחָד בְּלִיל שֶׁבֶת הוּא רָאָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹרַח שְׂמִשְׁתַּיֵךְ לְקַהֲלָה שְׂמִמְנָה הוּא בָּא, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׂהוּא אָדָם חוֹלָה, מְמַשׁ חוֹלָה לְאוֹתוֹ דְּבָר, הוּא יָכוֹל לְגַשֵּׁת אֶל יָלָד וּבְדוּקָה אַחַת לְהַרְגֵּ אֹתוֹ לְכָל הַחַיִּים רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ, כְּבָר זָרְקוּ אוֹתוֹ אֶפְלוֹ מִהַקַּהֲלָה שְׁלוֹ, וְכָאן הוּא רוֹאָה אוֹתוֹ יוֹשֵׁב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת...

הָאֲבְרָהָם אֹמֵר לִי שֶׂהוּא יֹשֵׁב בְּצַד, הוּא כְּסֵס צְפָרְנִים וְלֹא יוֹדֵעַ מֵה לַעֲשׂוֹת, כִּי הוּא לֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת מֵהוּמָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְלִזְרֵק אוֹתוֹ הַחוּצָה כִּי כָּאן בְּקִרְיָה יֵשׁ בְּעֵינָה אַחַת שְׂאִין לָנוּ בְּעֵיר; כְּשֶׂקוֹרָה בְּעֵיר שְׂאָדָם חוֹלָה נִכְנָס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ: "צֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, אַתָּה לֹא יָכוֹל לְהִיּוֹת כָּאן, אַתָּה מְנוּל", וְהוּא יָכוֹל לְלַכֵּת לְבֵיתִי כְּנֶסֶת אַחֲרִים, אֲבָל כָּאן בְּקִרְיָה זֶה קִשָּׂה יוֹתֵר, כִּי אִין לְאֵן לְלַכֵּת, יֵשׁ לָנוּ כָּאן רַק אֶת בְּתֵי הַכְּנֶסֶת שְׁלָנוּ. הִיא לִי כְּבָר הַרְּבָה פְּעָמִים בְּקִרְיָה שְׂבִשְׁבֶּת הַבְּחִנְתִּי בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּבָחוּר שְׂלֹא מְצֵא חֵן בְּעֵינַי, אֲבָל לֹא יְכַלְתִּי לְגַרֵּשׁ אוֹתוֹ, כִּי לְאִיפָה הוּא יִלְךְ?

(אֲנִי חוֹשֵׁב, הֵיוּ צְרִיכִים לְהַעֲלוֹת רְעִיוֹן שְׂיִבִיאוּ לְכָאן אֶחָד שְׂיִפְתַּח כָּאן

פְּעַם עִם מִיִּשְׁהוּ וְשִׁחַק בְּחֹסֵר עֲדִינוֹת. זֶהוּ סְפֹר שְׂאֲנַחְנוּ הַמְּלַמְּדִים צְרִיכִים לְדַעַת, שְׂאִם לֹא תְּדַבֵּר אֶל הַיְּלָדִים שְׂיִהִיו שְׂמוּרִים, אַתָּה עֲלוּל לְקַבֵּל עַל זֶה עֲנֵשׁ גָּדוֹל.

לְיִלְדִים אֹמְרִים בְּפִשְׁטוֹת פְּעַם וְעוֹד פְּעַם: "אֲסוּר לְשִׁים אֶת הַיְּדִים עַל אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ! זֶה עֲבָרָה גְּדוֹלָה! הַשֵּׁם לֹא מְרַשֵּׁה!" וְ"אִף־אֶחָד לֹא יָכוֹל לְגַעַת בְּךָ מִתַּחַת לְבָגָדִים" אִם תּוֹפְסִים יָלָד שְׂכֵן עֹשֶׂה מֵה שְׂאֲסוּר, צְרִיךְ הַמְּנַהֵל לְתַת לוֹ סְטִירָה.

וְכִי אֶפְשֶׁר לְעַקֵּב אַחֲרֵי יְלָדִים?

אֶל תַּחֲשְׁבוּ שְׂמִסְפִּיק לְעַקֵּב אַחֲרֵי הַיְּלָדִים שְׂיִהִיו עֲדִינִים וּקְדוּשִׁים, כִּי לְעַקֵּב לֹא עוֹזֵר; אִי אֶפְשֶׁר לְהִגֵּן עַל יָלָד מִפְּנֵי מְנוּל.

אֶפְלוֹ אִם תְּנַסֶּה לְעַקֵּב אַחֲרֵי יָלָד וְלִשְׁמֹר שְׂיִהִיָּה עֲדִין וּקְדוּשָׁה, בְּכָל זֹאת יָכוֹל לְקֹרוֹת שְׂמִמְנוּל יִמְצֵא אוֹתוֹ בְּאִיזְשֶׂהוּא מְקוֹם בְּלִי יִדְעַתְךָ; אֲנִי יָכוֹל לְתַת לָךְ כָּל כֶּךָ הַרְּבָה דְּגַמְאוֹת וְסְפֹרִים שְׂלְצַעֲרָנוּ קְרוּ, שְׂאֵתָה תִצָּא מִדְּעַתְךָ...

אֲנִי אֲסַפֵּר לָכֶם כְּמָה סְפֹרִים; בְּאוּמָן בְּנִינוּ בְּנִין מְשֻׁלָּנוּ, עֲשִׂינוּ אֶת זֶה בְּאִפְן הַכִּי טוֹב כְּדֵי שְׂהִיְיָדִים שְׁלָנוּ יִהִיו שְׂמוּרִים מִכָּל רַע, וְאִמְרָתִי לְגַבְּאִים שְׂלֹא יִכְנִיסוּ סֵתָם אֲנָשִׁים לְבְנֵינִי שְׁלָנוּ, רַק אֲנָשִׁים בְּרִיאִים, עִם כָּל זֹאת אָמַר לִי בְּחוּר לְפָנַי כְּמָה שְׁנִים שְׂאֶחָד מֵהַגּוֹיִים שְׂמִמְנָקִים אֶת הַבְּנֵין קְרָא לוֹ לְצַד וְרָצָה לַעֲשׂוֹת מֵה שֶׂהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא מְרַשֵּׁה הַשֵּׁם יִשְׁמְרָנוּ, מֵה אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת נֶגֶד זֶה? שְׂהִשְׁנָה לֹא נִקַּח לְעַבּוּדָה גּוֹיִים? אַתָּה יָכוֹל לְהַבִּיא לִי חֲמָשִׁים אַבְרָכִים שְׂיִחְתְּכוּ אֶת הַדְּגִים בְּמְקוֹם הַעוֹבְדִים הַגּוֹיִים? חֲיָבִים הֵרִי עוֹבְדִים גּוֹיִים, אֲלֵא מֵהִי הַעֲצָה לְשְׁמֹר עַל הַיְּלָדִים? - שְׂמִדְבָרִים אֲלֵיהֶם דְּבָרִים בְּרוּרִים וּפְתוּחִים שְׂחֲיָבִים לְהִיּוֹת עֲדִינִים וּקְדוּשִׁים.

סְפֹר עַל אֶחָד מִל"ו צְדִיקִים...

בְּחוּר שְׂלַמֵּד בִּישִׁיבָה סִפֵּר לִי פְּעַם שְׂאֲבֵא שְׁלוֹ שְׂמֵשׁ וְהַכְּנִיס לְבֵיתוֹ "אֶחָד מִל"ו צְדִיקִים"... וְאוֹתוֹ אֶחָד הִיא מְכַרְיָח אוֹתוֹ לִילָה אַחֵר לִילָה בְּמִשְׁךְ שְׁנָתִים רְצוּפוֹת, שְׂיַעֲשֶׂה אֹתוֹ מֵה שֶׂהִשֵּׁם לֹא

אוֹתוֹ דְּבָר אֹמֵר מוֹהֲרָא"ש, כְּשֶׂאָדָם בָּא לְמַעֲלָה לְשְׂמִים אַחֲרֵי שְׂבַעִים שָׁנָה יִשְׂאָלוּ אוֹתוֹ: "שְׂבַעִים שָׁנָה גּוֹרֵת בְּדִים וְתַפְרָת חֲלִיפוֹת?" וְאֶפְלוֹ אִם הָאָדָם יַעֲנֶה שֶׂהוּא עֹשֶׂה אֶת זֶה כִּי הוּא הִיא צְרִיךְ לְפָרְנֵס אֶת אֲשֶׁתוֹ וְיִלְדָיו, עֲדִין יִשְׂאָלוּ אוֹתוֹ: "זֶה הִיא מְמַשׁ לְצַרְךָ פְּרִנְסָה? לֹא הִיִּיתִי יָכוֹל לְעַבֵּד קֶצֶת פְּחוֹת שְׂעוֹת, וְלִנְצֵל יוֹתֵר אֶת הַזְּמַן לְתוֹרָה וְתַפְלָה!?"

"אֲבָל אַתָּה" - סִיֵּם מוֹהֲרָא"ש - "תּוֹכֵל לַעֲנוֹת 'שְׂבַעִים שָׁנָה דְּבַרְתִּי אֶל בְּחוּרִים, דְּבַרְתִּי אֲלֵיהֶם פְּעַם וְעוֹד פְּעַם שְׂיִדְבְּרוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל תַּפְלָה, עַל נְטִילַת יְדִים שְׂחֲרִית, עַל קְרִיאַת שְׂמַע, עַל עֲדִינוֹת וּקְדוּשָׁה".

לְדַבֵּר עִם הַיְּלָדִים עַל קְדוּשָׁה

עַכְשָׁיו שְׂכַבְר הַתְּחֻזְקָנוּ קֶצֶת, אֲנִי רוֹצֶה לְתַת אֶת 'פְּפִית הַמוּסָר'...

מְלַמְּדִים צְרִיכִים לְדַבֵּר עִם הַיְּלָדִים עַל קְדוּשָׁה.

אִם לֹא מְדַבְּרִים עִם יְלָדִים עַל קְדוּשָׁה, יָכוֹלִים לְקַבֵּל עֲנֵשׁ נוֹרָא!

יֵשׁ סְפֹר בְּתַנָּא דְּבִי אֲלֵיהוּ (פְּרָק יח), אֲלֵיהוּ הַנְּבִיא מְסַפֵּר: פְּעַם פְּגַשְׁתִּי מְלַמֵּד שְׂהִיָּה לוֹ הַרְּבָה מְאוֹד תְּלַמִּידִים - כְּמֵאוֹתִים תְּלַמִּידִים; אַחֲרֵי שָׁנָה חֲזַרְתִּי לְעִירוֹ שֶׁל הַמְּלַמֵּד, כְּשֶׂחֲפַשְׁתִּי אֶת הַמְּלַמֵּד כְּדֵי שְׂאוּכָל לְהַפְּגֵשׁ עִמוֹ, אָמַרוּ לִי שֶׂהַמְּלַמֵּד כְּבָר מֵת בְּיַחַד עִם אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו, כְּךָ גַם מֵתוּ כָּל הַתְּלַמִּידִים שְׁלוֹ, וְהַתְּחִלְתִּי לְכַכּוֹת מְאוֹד 'לְמָה מֵתוּ כָּלָם, הַמְּלַמֵּד וּמִשְׂפַּחְתּוֹ וְהַתְּלַמִּידִים', עַד שְׂבֵא אֲלִי מִלְּאָךְ מֵהַשְּׂמִים וְשְׂאֵל אוֹתִי: "אֲלֵיהוּ, לְמָה אַתָּה בּוֹכֵה?" אִמְרָתִי לוֹ: "וְכִי אֵיךְ לֹא אֲבַכָּה, שְׂכָל אֱלוֹ מֵתוּ?" אָמַר לִי הַמְּלַאָךְ: "אֲלֵיהוּ אֵל תְּבַכָּה, הֵם עֲשׂוּ מַעֲשִׂים מְלַכְלִים, הֵם עֲשׂוּ עֲבֻרוֹת אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, הֵם פְּגָמוּ בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ לְכֵן הֵם מֵתוּ כָּלָם בְּגִיל צַעִיר".

לֹא לְסַפֵּר סְפֹרִים מִפְּחִידִים

אֲגַב, אִי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר אֶת הַסְּפֹר הַזֶּה לְיִלְדִים, יְלָדִים לֹא צְרִיכִים לְשַׂמַּע סְפֹר כִּזֶּה, כִּי הֵם יָכוֹלִים לְהַגִּיעַ הַבִּיטָה עִם פֶּחַד שְׂאֲנִי כְּבָר הוֹלֵךְ לְמוֹת, כִּי הוּא כְּבָר נִגַּע פְּעַם בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ, אוֹ שֶׂהוּא כְּבָר הַתְּחַבֵּא

לדעת, אם זה מאכל, אפלו ספריה, צריכים להגיד לו: "תוציא את זה מהפה ותעשה ברכה", ואם זה משקה צריכים להגיד לו: "תבלע את זה ותעשה ברכה".

שיחה לגבאים

ראש הישיבה שליט"א פנה לאחד המלמדים שהוא גם גבאי בית הכנסת בקריה: אתה הגבאי באותו בית הכנסת שהאורח הנזכר לעיל הגיע להתפלל בו בשבת, אז אני רוצה לבקש ממך, חכמינו הקדושים אומרים (דרב ארי רבה, ה) אורח צריכים לכבד ולחשד. אם מישהו קנה דירה באזור שלך, והוא משכיר אותה כל שבוע למישהו אחר, תכבד את האורח, אבל גם תשגיח שהכל יהיה בסדר, כי אתה הרי לא יודע מיהו.

בוויליאמסבורג אני הגבאי של בית הכנסת, וכבר הייתי צריך להוציא הרבה פעמים אנשים מבית הכנסת.

בכלל חשוב לדעת שצריכים להזהר למי משכירים דירה. אף פעם אסור להשכיר דירה לאחד שלא מכירים, אפלו שאתה משכיר לאחד מאנשי שלומנו, זה גם לא בטוח שהוא בסדר, אבל אז יודעים פחות או יותר מיהו, אבל לאדם זר? אני לא הייתי משכיר את הדירה שלי לאחד שאני לא מכיר, בשביל שלוש מאות דולר עלובים לשבת לא משתלם להשכיר דירה לאחד שלא מכירים, זה שהוא לובש טלית עם 'עטרה' על גבו - זה עדין לא אומר שהוא לא יכול בשבת אחרי הצהריים לחסל את הילדים שלך השם ישמרנו.

על כל פנים, עם הגבאים אני אדבר אם ירצה השם בשיחה נפרדת מה שנוגע אליהם, עכשו כשאני מדבר אל מלמדים אני רוצה לבקש מהמלמדים שיידברו אל ילדים שיהיו מדברים לא טובים, כי זו הדרך היחידה לשמור על ילדים מדברים רעים, ויחד עם זאת להזהר באופן הדבור, שלא להפחיד אותם שהם הולכים למות חס ושלום.

הקדוש ברוך הוא יעזר, שתהיה לכם הצלחה וסיעתא דשמיא, אמן.

אולי המלמד הוא הבעיה?

חיבים לדבר אל הילדים דברים ברורים: "אסור לגעת באות ברית קדש", "אף אחד לא יכול לגעת בה מתחת לבגדים שלך", "זו עברה גדולה, השם לא מרשה".

ואם תשאל, הרי לא עוזר סתם לדבר - מי אמר לך שזה לא עוזר? תחזור על זה פעם ועוד פעם, ואז תראה שזה עוזר, ואם תראה שאחרי שדברת זה לא עוזר, יכול להיות שהדבורים שלך לא מועילים כי אתה המלמד ואתה לא אוהב את הילד הזה, לכן הילד לא מקבל את מה שאתה מדבר.

לא תמיד הילד הוא הבעיה, הרבה פעמים המלמד בעצמו הוא הבעיה כי הוא לא אוהב את הילד, כי כשאוהבים ילד וחוזרים על הדברים פעם ועוד פעם, הדבורים בודאי חודרים בילד.

לך לצד, תעשה חשבון נפש: "רבנו של עולם, מה אעשה? אולי אני לא מצליח עם המלמד הזה כי אני לא אוהב אותו".

תגיד עוד פעם ועוד פעם

חנוך הוא דבר מאוד קשה, קל יותר ללכת לשבת במלון עם תכניות לילדים, השם ישמרנו מזה - מלשבת עם ילדים ולהגיד להם איך להתנהג פעם ועוד פעם.

אני רואה לפעמים בבית הכנסת בחורים ואברכים שמוזגים לעצמם כוס מיץ ומתחילים לשותות בלי ברכה, בכל פעם אני חושב לעצמי: 'יכול להיות שהוא לא אשם, יכול להיות שאבא שלו לא אמר לו פעם ועוד פעם שצריכים לברך, לכן הוא לא עושה את זה'.

למה אתה לא אומר לבן שלך פעם ועוד פעם: "צריכים לברך!" יש ילדים שקולטים יותר מהר את הענין של ברכות, ויש ילדים שקולטים את זה יותר לאט.

יש לי ילד אחד שלא קולט את הנושא של ברכות, כבר הזכרתי לו בטוח שבעת אלפים שמונת אלפים פעמים שצריכים לברך. כשרואים ילד שמכניס לפה בלי ברכה, צריכים

בקרין בית כנסת חדש, שיקרא 'בית הכנסת של המתנגדים', ובית הכנסת הזה יהיה בנוי על 'אהבת ישראל', שבו יקראו את כל אחד, ינשקו ויחבקו, ואני יממן בשקט את הוצאות בית הכנסת, ואני אשלם את הטשולנט בסעודה שלישית... וכך אני ארויח שאם מישהו חשוד בעיני אוכל לשלח אותו לשם...)

רואים מזה, שאפלו שכבר בנינו קריה משלנו שנוכל לגדל את הילדים שלנו בקדשה וטהרה, עדין יכול לקרות שיבוא לשבת אדם חולה, לכן צריכים להכין את הילדים להשמר ממנוגלים, רק כך הם יהיו שמורים.

לא מספיק להשאר ערים בליה

אגב, יש דרך לשמור על הילדים, להשאר ערים כל הליה ולהשגיח על הילדים.

להורים של חמי היתה דלת פתוחה לכל אחד, עד לפני עשרים שנה ידע כל משלח מארץ ישראל שאפשר להתארח אצל 'משפחת מיזליש' מוויליאמסבורג. פעם הם ישבו על מטוס בדרך חזר מארץ ישראל, ומשלח נגש אליהם לשאל אם הם יודעים איפה גרה 'משפחת מיזליש' מוויליאמסבורג, הם שאלו אותו למה הוא צריך לדעת איפה הם גרים, ענה להם המשלח שהוא נוסע עכשו לאמריקה והוא עומד להתאכסן אצלם לשבועים, אז הוא רוצה לדעת איפה הם גרים... והם אמרו לו: "אנחנו משפחת מיזליש"... עם כל זאת, אמר לי חמי שליט"א שאמא שלו נשארה ערה כל הליה, היא לא הלכה לישן כשהיו להם אנשים זרים בבית, רק בבקר כשהמשלחים יצאו מהבית לאסוף כסף, אז היא נשכבה לישן קצת.

אבל האמת היא שזה לא מספיק כדי להציל את הילדים שלא פלו קרפן למנוגלים, הדרך הנכונה היא שמדברים אל הילדים. וכשמדברים אל ילדים צריכים להזהר לא לדבר בהפחדה, עד שהילדים לא ירצו לדבר על זה יותר, שהם ישמרו את זה בסוד עד גיל ארבעים...

איך מכניסים חשק בבחורים לקום בבקר?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

קדם כל יישר פח גדול על כל החזוק שאנחנו מקבלים ממכם על ידי השעורים הנפלאים שבהם אנו ממש מחיים את נפשנו.

יש לנו שני בחורים בבית ואנחנו צריכים הדרגה איך להתנהג אתם, איך לחנך אותם, איך להכניס בהם חשק ללמוד ולהתפלל ולהתנהג פראוי.

ובפרט איך הם יקבלו חשק לקום בבקר, מאד קשה למושך אותם מהמטה בכל בקר.

שוב ויישר פח גדול.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קדש פרשת מקץ - חנכה, ד' דחנכה, כ"ז כסלו, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

בימינו כשהרחוב מאד מסכן, צריכים להזהר מאד שהילדים יאהבו את הבית שלהם, שהילדים יכלו בפית, ויאהבו את הוריהם.

ר' נתן אמר: "אצלי חשוב לחנך את הילדים שלי, כמו לקום בתצות ולהגיד 'תקוץ חצות'; אם רוצים לקום בתצות ולהגיד תקוץ חצות, צריכים ללכת לישון מקדם, ר' נתן לא רצה ללכת לישון לפני שהילדים שלו חוזרים הביתה, כי הוא רצה לחנך אותם, הוא רצה לקרא אתם קריאת שמע, לחנך אותם לעשות ברכות, להכין קערה לנטילת ידים וכדומה. כי ילד שהוריו הזכירו לו יפה לילה אחר לילה לקרא קריאת שמע, קל לו יותר לעשות את זה כל החיים; בנדאי שכל אדם צריך חזוק, לכל אדם יש יצר הרע וכו', וכו', אבל עם חנוף טוב היראת שמים והיהדות נחקקות היטב בלב.

ואי אפשר להתעקש וכו'. כשהאדם מוצא את עצמו עם ילדים בני ארבע עשרה ומעלה, אזי כבר צריכים להזהר מאד לא לאבד אותם, צריכים לבלות אתם יותר וכו', אזי הזמן של "ימין מקרבת".

לצערנו רואים בהרבה מאד משפחות שלא מחנכים את הילדים כשהם צעירים, אחר כך הם מתעוררים - כשיש להם כבר ילדים בוגרים, אבל אז כבר צריכים להזהר שלא לאבד אותם.

אחרי כל העצות צריכים לדעת היטב שעקר לילדים טובים הוא "תפלה"; מוהרא"ש ספר שהגיע יהודי אל החפץ חיים הקדוש ובקש ממנו ברכה לילדים טובים; החפץ חיים הקדוש לקח תהלים שהיה נפוח מרטיבות, ואומר לו: "זה התהלים של אמי עליה השלום, שבו היא היתה בוכה בכל יום שיהיו לה ילדים טובים, כך זוכים לילדים טובים". לכן תבקש הרבה מהשם יתברך שתצפה לילדים צדיקים, ילדים פריאים, וילדים שיאירו את העולם.

יעזר השם יתברך שתזכו לראות הרבה נחת יהודית מהילדים שלכם, אמן.

שבת שמחה.

...

(עצתו אמונה חלק ב', מכתב קמה)

בענין שאתם שואלים איך אפשר לגרם שהבחורים ירצו לקום בבקר; זו שאלה שכל ההורים מתקשים בה, כלם מחפשים עצות איך אפשר לגרם שהבחורים יקומו. צריכים לזכר מה שרבונו אומר: "בטוב אפשר לפעל יותר מאשר ברע"; עוד אמר רבנו: "אם רואים שכן פעלו ברע, שיידעו שהיה אפשר לפעל הרבה יותר בקלות ובמהירות בטובות"; אני זוכר כשהייתי בחור גם היה לי קשה לקום לפנות בקר וכו', ואמא שלי - שתהיה פריאה - היתה יושבת ליד המטה שלי לפנות בקר והיא העירה אותי, היא כל כך התחננה אלי שאקום, היא היתה מדברת כל כך יפה והיתה שרה שירים שאלף ללמד, הייתי חזב לקום. כשמדברים בצורה יפה לילדים הם בנדאי ישמעו בקול ההורים.

מוהרא"ש זכרוננו לברכה ספר על בעל האהבת ישראל זכותו יגן עלינו, כשהוא עבר לגור בעיר מרמרוש, שם גרו יהודים שהיו רחוקים מאד מדרך התורה והמצוות, שאלו אותו: "איך יוכל הרבי לפעל אצל היהודים במרמרוש שיחזרו בתשובה, שהם יתנהגו כמו שצריך?" ענה להם בעל האהבת ישראל: "אני אהב אותם כל כך, עד שהם יציתו למה שאני מלמד אותם ולמה שאני דורש מהם"; רואים שעם אהבה אפשר לפעל הכל.

חכמינו זכרונם לברכה אומרים (פנהר"ז ק"ו): "לעולם תהא שמאל דוחה, וימין מקרבת"; כשצריך לחנך ילדים או תלמידים, אמנם צריכים להגיד מוסר, אבל עם יד ימין צריכים לחזק אותם, כלומר שצריכים לתת יותר חזוק ויותר אהבה, מאשר לדחות.

האמת היא, כשהילדים עדין צעירים, אזי הוא הזמן הנכון לחנוך, אזי הזמן של שמאל דוחה, לחנך אותם בדרך ארץ. שילדים ידעו שמלה של הורים חשובה,

מקול ברסלב

שמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

מקול ברסלב

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו ודעו נפשכם -

לקבלת הנליון מדי שבוע יש לשלוח אימיל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363 / 845-351-9060

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361 / 845-351-0910

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 1152354370

מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com